

Geschiedenis Van Boerderij Van De Kamp Te Huinen (1)

Werkgroep Genealogie

Inleiding

Genealogie is meer dan het verzamelen en ordenen van historische gegevens van geboorte, huwelijk en overlijden van een familie.

Een familiegeschiedenis krijgt reliëf wanneer daarin ook gegevens worden opgenomen die betrekking hebben op de wijze waarop men leefde en werkte, zoals beroepen, woonplaatsen, bezittingen, de sociale status en zo mogelijk verhalen. Al die zaken waarmee een zo volledig mogelijk beeld wordt gegeven van de betreffende familie en haar leefomgeving. Zo kan een familiegeschiedenis een bijdrage leveren aan de lokale geschiedschrijving. Naast dit zinvolle en waardevolle aspect is het beoefenen van genealogie voor velen een plezierige hobby.

In dit artikel wordt een overzicht gegeven van de geschiedenis van de boerderij en de bewoners van "De Kamp" te Huinen. Dit is in zoverre bijzonder, omdat deze boerderij meer dan 200 jaren in het bezit is en bewoond wordt door één en dezelfde familie, die zich dan ook al generaties lang Van de Kamp noemt. De huidige bewoners zijn Jan van de Kamp en Wilhelmina van den Brink en hun gezin op het adres Huinerschoolweg 9.

De boerderij

De boerderij bestaat al meer dan 500 jaar. Reeds in 1470 wordt "Ten Camp" te Huinen vermeld als een "herengoed".

In het boekwerk "De herengoederen op de Veluwe", deel 2 blz. 260 nr. 228 zijn de grootte en ligging van de landerijen en ook de grootte van de boerderij vermeld. Waarschijnlijk dateert dit stuk van kort na 1600, toen men na de beroeringen van de tachtigjarige oorlog orde op zaken ging stellen, onder meer door inventarisatie van de boerderijbezittingen, ten behoeve van het heffen van belastingen.

(foto ontbreekt)

De huidige boerderij 'De Kamp' te Huinen (eigen foto)

228 Ten Camp.

De grootte: een St. landt gnt. den Pol, groet 1 mld. gesaijs, noch het Bosstuck gr. 3 sch. gesaijs. Noch Paelschoten gar. 1 mld. gesaijs. Noch den Moelencamp, gr. 1 mld. gesaijs. Noch den Legenmoelencamp ende Biesencamp, haverlandt gr. 1 mrg. Noch den Oestercamp gr. 1 mld. gesaijs, noch een stucxken gnt. 't Vierlandt gr. 1 sch. gesaijs. Noch het Sandstuck gr. 2 sch. gesaijs. Noch opden Huenderenck 1 sch. gesaijs. Noch het Geerstuck 1 mld. gesaijs. Noch op het Woudt 2 mld. gesaijs. Noch het Schodtste gr. 1 mld. gesaijs. Noch die Houwet in het broeck gelegen, gr. 2 mrg. Noch het Huenderstucxken gelegen aen die kerckwegh nae Putten gr. 1 sch. gesays. Alsoe dat dit vss. erff t'samen solde groet sijn van gesays 10 mld., 2 sch. Opdie saelwehr staet een huijs van 3 gebont mit een voerpat, berch ende schaepsschot, maer geen opgaende eijcken holt, heeft oock mede sijn gerechticheijt in Huenderbroeck van peerden ende koijen te weijden ende een schaepstraij int Huender ende Helderuoelt.

Oude benamingen, oude maten

Opvallend is dat alle percelen land veldnamen dragen, die voor een deel nog herkenbaar en aanwijsbaar zijn. De grootte van de percelen bouwland werden aangegeven in mld. = molder en sch = schepel gesaijs = te bezaaien akkerland. Molder en schepel zijn inhoudsmaten, van plm. 100 liter en 30 liter, die aangaven welke oppervlakten hiermee met graan (rogge, haver), bezaaid konden worden.

De grootte van de overige percelen, voor ander gebruik, werden in een aantal mrg = morgen vermeld. Oorspronkelijk was dit een oppervlakte die in een "morgen" geploegd kon worden. Later een oppervlakte van 600 roeden à 14.49 m² is plm. 8700 m².

De genoemde maten zijn de oude Rijnlandse maten. Regionaal golden vaak andere maten. Het metrieke stelsel van maten en gewichten (meter en kilo), dat we nu kennen is in 1801 door Napoleon in de Franse tijd gedecreteerd, maar is hier toen niet ingevoerd. Koning Willem I heeft het stelsel in 1817 definitief ingevoerd en het is daarna heel geleidelijk en traag in gebruik gekomen. De grootte van het akkerland in onze maten ha, are en centiare is dus niet aan te geven.

De saelwehr (zaalweer) was het erf met doorgaans een huis en verdere opstallen. Echter houdt het begrip sahlwehr meer in. Bij een saelwehr hoorden onlosmakelijk de onderhorige landerijen, die niet mochten

worden vervreemd door de gebruiker op straffe van boete wegens misbruik. Het herengoed diende in stand te worden gehouden.

foto ontbreekt

Het bakhuis bij de boerderij (eigen foto)

Het huis wordt omschreven als “*van 3 gebont met een voerpat, berch ende schaepsschot, maer geen opgaende eijcken holt*”. Wat we ons hierbij moeten voorstellen is niet duidelijk. Waarschijnlijk een langwerpige (3 gebinten) houten vakwerkbouwsel waar gezin, oogst en vee onder één dak verbleven.

Tenslotte is vermeld het recht van beweiding door paarden, koeien in “*Huenderbroeck*” alsmede een “*schaepstraij*” in het “*Huender- ende Heldervelt*”. Dit betreft een schaapskooi, die behalve als onderdak voor de schapen ook als potstal voor het verkrijgen van mest werd benut.

Ligging van de boerderij en de bijbehorende landerijen

Over de periode 1641 – 1750 bevat het archief van de Kelnarij van Putten verder stukken waarin een volledig overzicht wordt gegeven van de percelen en de perceelsnamen die bij Ten Camp behoorden, met een nauwkeurige aanduiding van de ligging van de percelen. Deze registratie was de basis voor de vaststelling van de verschuldigde “*tienden*” van het herengoed. De daarin vermelde oude veldnamen is de enige bron aan de hand waarvan de ligging van de herengoederen en kelnarijgoederen enigszins is te traceren. Kaarten waarop de ligging is aangegeven bestonden toen nog niet.

Het Kadaster is in 1832 ingevoerd en vanaf deze tijd is aan de hand van de nummering van de percelen in de kadastrale atlas de ligging exact bekend. Echter door de vele wijzigingen in de verkaveling die sindsdien hebben plaatsgehad, zijn de percelen uit die tijd thans slechts gedeeltelijk aan te wijzen.

De landbouw in Huinen

Het meest kenmerkende van de landbouwbedrijven in voorgaande eeuwen was dat het nagenoeg besloten familiebedrijven waren, die economisch vrijwel geheel op zichzelf stonden. Het meeste voedsel voor het boerengezin en de veestapel kwam van het eigen bedrijf. De

inkomsten en uitgaven uitgedrukt in geld waren gering. De heidevelden (Huinerveld) en de broekgronden (Huinerbroek) waren gemeenschappelijk eigendom.

Het graan was voor het zelfgebakken brood. Aardappelen, groenten, spek en vlees kwamen ook van het eigen bedrijf. Van boekweitmeel en roggemeel werd ook pap gekookt. De belangrijkste graangewassen waren dan ook boekwei en rogge. De houtwallen rond de akkers leverden niet alleen geriefhout maar ook de brandstof voor de bakoven in het "bakhuus" en voor het open vuur op de "heerd".

Voor een beperkt aantal zaken werd een beroep gedaan op ambachtslieden, zoals de smid, de wever en de leerlooier/schoenmaker. Met de producten van de boerderij werden ook vaak deze ambachtslieden in natura betaald.

De veestapel (rundvee, varkens en pluimvee) was naar de huidige begrippen klein. Wel was er een behoorlijke kudde schapen. Het hoofddoel van de kudde schapen was niet zozeer de productie van vlees en wol, maar de hoofdzaak was de mest waarmee de vruchtbaarheid van de akkers in stand werd gehouden. Rundvee en schapen werden tot het begin van de vorige eeuw gehouden in potstallen. Daarna ging men met het oog op een meer zindelijke melkwinning over op grupstallen. Door bemesting van het land zijn bepaalde stukken grond, de enken, in de loop der eeuwen soms wel een meter of meer opgehoogd.

De bijproducten van het bouwland (stro) en de nagewassen (stoppelknollen en spurrie) werden gebruikt voor het vee. Volgens de kadastrale atlas van 1832 was toen vrijwel alle grond in gebruik als bouwland. De verkaveling was toen erg kleinschalig en versnipperd.

De landbouw op de zandgronden en daarmee ook de verkaveling onderging een drastische verandering door de komst van kunstmest en de oprichting van coöperatieve landbouwverenigingen, zuivelfabrieken en boerenleenbanken en de mechanisatie.

Tenslotte volgt hierna een overzicht van de bewoners van "De Kamp" van ca. 1700 - 2000.

Aert Jans, in 1712 bouwman op het goed ten Campen te Huinen, tr.
Garderen 11-11-1731 **Aertje Gerrits**
Uit dit huwelijk o.a.

Gerrit Aartsen, ged. 27-04-1738, overl. 29-11-1784,
tr. 1e Putten 23-04-1764 **Willempje Aarts**, overl. v. 1771
tr. 2e Putten 12-05-1771 **Stijntje Wouters**, ged. 27-02-1746, overl. 17-02-
1780
tr. 3e Putten 18-06-1780 **Geertje Windels**, ged. 15-10-1761, overl. 18-04-
1820, zij tr. 2e Putten 12-02-1786 **Jacob Cornelissen van de Kamp**

Jacob Cornelissen van de Kamp, ged. 16-04-1758, overl. 30-01-1838 zoon
van Cornelis Japikse en Weimpje Peters.
Uit het laatste huwelijk o.a.:

Jan van de Kamp, geb. 08-05-1803, overl. 22-09-1858,
tr. 1e Putten 27-03-1830 **Evertje Lubberts**, geb. 06-12-1803, overl. 28-12-
1838.
tr. 2e Putten 15-07-1843 (zijn oomzegster) **Annetje van Rouwendaal**, geb.
28-07-1820, overl. 14-10-1898, zij tr. 2e Putten 06-11-1863 **Jacob Willemsen**
van de Top, (Jouk Willemsen), geb. 11-02-1807, overl. 11-11-1881,
weduw. van Arisje van Westerveld.
Uit het huwelijk van Jan van de Kamp en Annetje van Rouwendaal o.a.:

Hendrik van de Kamp, geb. 29-09-1846, overl. 17-07-1912 tr. Putten 20-05-
1887 **Jannetje van den Hazel**, geb. 26-03-1862, overl. 05-05-1938 Uit dit
huwelijk o.a.:

Hendrik van de Kamp, geb. 24-10-1896, overl. 29-12-1965,
tr. Putten 24-04-1925 **Heintje Mulderij**, geb. 16-12-1899, overl. 25-01-1995.
Uit dit huwelijk o.a.:

Jan van de Kamp, geb. 22-12-1930,
tr. 1e Putten 05-06-1958 **Hendrikje Koopman**, geb. 13-12-1928, overl. 26-
10-1967.
tr. 2e Putten 20-05-1970 **Wilhelmina van den Brink**, geb. 18-02-1940

+++